

Tekintetes Sárkány N. Rendőr kapitány urnak!
Bocsánat, hogy bátor vagyok, becses figyelmét azon botrányos, házra felhíni.
Ugyan is Petrezselyem utca 37. sz. alatt. – már jó ideje 3-4. éjjeli pillangó,
bárczás dáma tanyázik. és ha az embert, arra viszi az utja, az említett dá-
mák illetlen megjegyzéseket; tesznek, hogy már tesék elhinni, egy tisztes-
séges családos ember nem is mer, az említett ház előtt [...] remélem, hogy
igen tisztelt kapitány úr! Intézkedni fog az említett, dámák szét ugrasztása
véget. [...]

*(BML, Pécs város főjegyzői ügyosztályának iratai,
E-4497-1912)*

Röszler Mária ügyei 1869–1873

Tekintetes Tanács!

Az 1./ alá ide mellékelt jegyzőkönyv tartalma szerint Vida Emilia és Langer Anna Röszler Mária bordélytulajdonosnő és tekintve ennek társa Russmann ellen méltatlankodás és rossz ellátás miatt panaszt emelvén, ugyanez alkalommal azon feljelentést tettek, miként ugyancsak Röszlernő bordélyában Clementine igazabban Brandl Fáni nevű kéjné tartózkodik, ki daczára annak, hogy már 14 nap óta bujakórbán sínlődik, mégis akarata ellen otthon tartván, Röszlernő által férfiakali közösülésre kényszerítettetik.

A dolognak hivatalból teendő megállítása tekintetéből Brandl Fánit azonnal a hivatalba hozni akarván, biztost küldöttem az említett bordélyházba, ki is azon jelentéssel jött vissza: hogy a leány ugyanaz nap tudniillik februar hó 13án a kórházba ment.

Brandl Fánival tehát a rokuszházba vétetett fel a 2./ jegyzőkönyv mely szerint vallja: miként csakugyan már 14 nap óta bujakórbán szenved, hogy Röszlernőnek erről tudomása volt, és hogy Röszlernő őt ennek daczára férfiakal szobára menni kényszeríté.

Továbbá hogy Röszlernő – úgy folytatja e leány – alkalmasint hírt kapván arról, miszerint íranta a főkapitányságnál feljelentés történt, őtet, t. illik Brandl Fánit rögtön Dr Gurovitshoz küldötte, ki is őt bujakórosnak találván a kórházba utasította.

Vége, hogy Röszlernő ötöt egy órán túl egy ruha szekrénybe zárta azon okból, hogy a netán nyomozás végett eljövő rendőri személyek őt meg ne találhassák.

Röszlernő e tekintetbeni kihallgatás végett a hivatalba hívatván állítólagos betegsége miatt meg nem jelent, hanem társát Russmant küldé el, ki a dolog iránt kikérdeztetvén az egészszet mende mondának nyilvánította és Gurovits által Brandl Fáni egészségi állapotáról kiállított szemle lapot mutatta elő, mely szerint most nevezett leány 5én és 9én egészségesnek találtatott.

Az ekként előállott kételynek eloszlása tekintetéből szükségesnek láttam e leányt felülvizsgáltatni, minek eredménye a 3./ alatti Dr Flor Ferencz, Dr Poor Imre és Dr. Mezei Adolf által f é februar hó 14én aláírt orvosi vélemény szerint szorul szora a következő; ugyanis, a Brandl Francziskának húgycsovén, méhszáj és végbél nyiladékán talált fájdalomtalan vörösség, duzzadság és tejszínű nyákos gennyfolyás nem külömben a végbél nyiladék körül levő kis mogyorónyi két, nem lobos fügöly jelenléte azt bizonyítják hogy Brandl Francziska a húgycsőnek és végbél idült takarában (ragályos kankóban, blenorhoca venerica chronica) szenved, melynek legalább is három hétnél régebben kellett támadnia.

E vélemény szerint tehát bebizonyult, hogy Brandl Francziska a bujakór oly nemében sínlődik, mely már régibb idő óta támadt és hogy e szerint Dr. Gurovicsnak bizonyítványa nem hiteles.

Miután az imént előterjesztettek szerint most már a közegészség érdekében Röszlernő ellen a bordélytelepekre nézve fennálló rendszabályok értelmében eljárni kell –, alkalomszerűnek tartom Röszlernő előéletére nézve rövid vázlatban a következőket elősorolni, és pedig kitűnik a 4./ alatti jelentésből, miszerint most nevezett nő két és ½ évvel ezelőtt bujakóros nők tartása miatt már két ízben a fenyítő Törvényszék által és pedig egyszer 6 – és azután ismét három havi fogsággal büntetve volt, másfél év előtt pedig Röszlernő ellen az 5./ alatti tárgyirat a) pontja szerint a nagyváradi kapitányi hivatalnak határozottan hangzó értesítvénye, valamint Hofmeister Julia, Varga Antonia és Schurek Julia jegyzőkönyvi vallomásai által bebizonyítva lett, miszerint ő Pallovics Györgyné irányában csalást követett el; ugyane tárgyirat b) pontja szerint Röszlernő Hofmeister Julia kéjnt Kraly Annára szöllő útlevéllal látta el mi által a hatóságoknak tévútra vezetése czéloztatott; – Röszlernő továbbá az említett ügyirat többi pontjai szerint Petrovics Helena kéjnt, ki már huzamosb idő óta érezte a bujakórnak jelenségeit, mégis kellesténél jóval későbbben szállította a kórházba. Röszlernő továbbá tudván azt miként Petrovics Katalin kéjnt nem Joannovits Irmának nevezik, őt mégis ezen utóbbi név alatt íratta be

a főkapitányságnál; Zilah Mária kéjnőre nézve pedig Röszlernő annyiban követett el közegészség elleni vétséget, mivel ő e leányt több ideig tartotta a háznál anélkül, hogy egészségi állapota iránt meggyőződött volna, és miután e leányt az első vizsgálat alkalmával Dr Dulácska által bujakórosnak találtatott, méltán feltehető, hogy Zilah Mária ki e házban – orvosilag történt megvizsgálata előtt férfiakkal közöszült is – azokat is fertőztette.

Ezen az 5./alatti tárgyiratban bővebben körülírt tények alapján még 1867 évi Septemb havában Röszlernő bordélytelepének bezáratását elrendelni akartam, a bezáratást azonban közbejött akadályok miatt egyelőre elhalasztani kellett.

Az elősoroltak szerint tehát tényleg áll az, hogy

a) Brandl Francziska noha hogy bujakóros volt, mégis Röszlernő által 14 napnál tovább házánál tartott, e körülmény Brandl F, Vida Emília és Langer Anna által bebizonyítva van.

b) hogy Brandl F Röszlernő által bujakóros állapotban férfiakkal szobára menni kényszerítettett, mi ugyancsak fenebb nevezett leányok vallomásai által kétségen kívül áll.

c) hogy Brandl F idült ragályos kankóban szenved melynek legalább is három hétnél régebben kellett támadnia, mely körülmény Dr Flor Ferencz Dr Poor Imre és Dr Mezei urak véleményük által bizonyítva van, és így Dr Gurovits bizonyítványa minden hiteleséget nélkülöz.

Miután Röszlernő Mária előéletére való tekintettel is az ellene felhozott tény elkövetésére képesnek tekinthető, ennél fogva többször említett bordélytelep tulajdonosnő a közegészségeken elkövetett vétségben bűnösnek tűnik fel; ez okból, és mivel a bordélytelepekre nézve fennálló rendszabályok I Rész 1ső szabálya értelmében bordéllházat csak oly nő bírhat, ki büntényért soha fenytve nem volt, és ki megbízható azon tekintetben is, hogy a rendet házában fenn tudja és akarja tartani, a rend alatt pedig alólírt kivállón azt érti, miként bujakóros nők a közegészség rovására férfiakkal ne közöszüljenek, illetőleg, hogy a telep tulajdonosok a felett hogy illyesmi ne történjék, gondoskodjanak és mivel továbbá az összes bordélytelep tulajdonosnők között Röszlernő leginkább azon egyéniség, ki ellen a közvélemény számos kicsapongásai és rendellenességei miatt méltán felháborodott 's mely körülmény az ide mellékelt iratokból bővebben találja indoklását.

Mindeneknél fogva ugyancsak a bordélytelepekről szóló rendszabály I Rész 4ik szakaszában részemre fenntartott jogommal élve, csakis a közérdeket szem előtt tartva Röszlernő Mária telepnek beszüntetését elrendeltem, mi a mai napon foganatosított is.

Azon körülményt pedig vajjon Dr Gurovics – ki Brandl Fáninak egészségi bizonyítványt állított ki akkor midőn e leány bujakórban szenved – ezen-

túl is a kéjnök vizsgálatával bízássék-e meg vagy sem, valamint azt, vajjon Röszlernő ellen megindítandó további eljárásra a főkapitányság utasíttassék e? vagy pedig a fenytő törvénszék kerestessék e meg? a Tekintetes Tanács határozata alá terjesztem.

Pest Marcius 2án 1869.

Thaisz Elek
főkapitány

(BFL, VI.1.b.2.d. 2565/26)

A Rösler-bordély kéjnőinek bejelentése alapján Rösler Mária (a későbbi Pollákné) elleni feljelentés rendőri jegyzőkönyvéből

I.-ször Hogy őket a férfiakali közlekedésre nála létök alatt még akkor is folytonosan készttette mikor a havi tisztulás rajtuk volt; – mely alkalommal azonban Rösler Mária keritőnő meghagyása és kényszerítése folytán, szemérem testök kitörlése, valamint a vér átszivárgás lehető megakadályoztatása végett, méh anyájukat egy darab szivaccsal el kellett látniok, mit közegészségbiztonsági és közrendőri szempontból sehogy sem lehet eltűrni.

II.-szor Hogy kéjhölgyeit számtalanszor arra nógatta, és minden kitelhető kecségtetésekkel arra igyekezett elcsábitani; – miszerint a férfiakali közlekedésre nézve magukat szájukban is használtatni engedjék; mely természetellenes és emberiség legyalázó tettet azonban ismét nem lehet és nem is szabad eltűrni.

III.-szor Hogy a nála volt Kovács Anna kéjhölgyet daczára hogy az 7. hónapos teherben volt, folytonosan a férfiakali közlekedésre kényszerített, – sőt mitőbb 1872 évi Január hó 10. és 11-ike éjjelén egy ittas férfival egy egész hideg és fűtetlen szobába hagyott háltni, – melynek folytán, nevezett kéjhölgy azomban iszonyú fájdalmakat szenvedett, – mit emberiségi szempontból ismét nem lehet és természetesen nem is szabad eltűrni [...]

(BFL, VI.1.b.2.d. 2565/30)